

STORTINGET

Innst. 333 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Dokument 8:202 S (2025–2026)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Remi Sølvberg og Hege Bae Nyholt om å avvikle anbudssystemet i institusjonsbarnevernet

Til Stortinget

Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en forpliktende plan for avvikling av anbudssystemet i institusjonsbarnevernet, som sikrer en planmessig utfasing av kommersielle aktører. Planen skal sikre at eierskap og drift i barnevernet er offentlig eller i langsiktige samarbeid med ideelle aktører.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens behandling

Komiteen inviterte til skriftlig høring om representantforslaget, og mottok to høringsuttalelser innen fristen 24. april 2026.

Representantforslaget er forelagt Barne- og familiedepartementet til uttalelse. Svarbrevet fra statsråd Lene Vågslid av 20. april 2026 er vedlagt innstillingen.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Hashim Abdi, lederen Bente Estil og Benjamin Jakobsen, fra Fremskrittspartiet, Liv Gustavsen, Silje Hjemdal og Morgan Langfeldt, fra Høyre, Haagen Poppe og Tone Wilhelmsen Trøen, fra Sosialistisk Venstreparti, Mirell Høyberntsen, fra Miljøpartiet De Grønne, Siren Julianne Jensen, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius, viser til at forslaget omhandler å avvikle anbudssystemet i institusjonsbarnevernet, gjennom en forpliktende plan for utfasing av kommersielle aktører og en organisering der eierskap og drift skjer i offentlig regi eller gjennom langsiktige samarbeid med ideelle aktører.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at spørsmål om kapasitet, kvalitet, kompetanse og riktig sammensetning av aktører i barnevernet er sentrale temaer i den løpende utviklingen av tjenestene. Det avgjørende må være at barn og unge som har behov for institusjonsplass, får et trygt, stabilt og faglig forsvarlig tilbud tilpasset den enkelte behov.

Flertallet viser videre til at et svært likt forslag tidligere er behandlet av Stortinget, jf. Innst. 179 S (2020–2021), og at forslaget den gang ikke fikk tilslutning i komiteen eller i Stortinget. Flertallet legger til grunn at arbeidet med å videreutvikle institusjonsbarnevernet fortsatt må bygge på hensynet til kvalitet i tilbudet, god ressursbruk og barnets beste.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet deler forslagsstillernes bekymring knyttet til at en høy andel av plassene i institusjonsbarnevernet kjøpes gjennom anbud og enkeltkjøp. Disse medlemmer er derfor tydelige på at målet er å øke grunnkapasiteten i institusjonsbarnevernet for å skape et bedre og mer stabilt tilbud for barna, der behovet for anbud og enkeltkjøp gradvis blir mindre. Disse medlemmer vil styrke ideell og statlig kapasitet i institusjonsbarnevernet, men anerkjenner samtidig at det vil være behov for tjenester fra seriøse kommersielle aktører også fremover.

Disse medlemmer viser til statsrådets svarbrev. I svarbrevet vises det til Arbeiderparti-regjeringens arbeid med gradvis å omstille institusjonstilbudet i tråd med Kvalitetsløftet som Stortinget vedtok våren 2025. Målet er å få mer fleksible institusjoner som i større grad er tilpasset hvert enkelt barns behov. Dette vil gi økt stabilitet for barna og bidra til å redusere omfanget av unødvendige flyttinger.

Disse medlemmer viser til at en hovedutfordring i institusjonsbarnevernet har vært mangel på stabilitet og forutsigbarhet. Disse medlemmer ser derfor positivt på regjeringens arbeid med å redusere andelen enkeltkjøp og øke andelen langsiktige avtaler.

Disse medlemmer mener at alle barn som har behov for institusjonsplass, skal få et godt tilbud tilpasset deres behov. Disse medlemmer peker samtidig på at flere barn har behov for plass på institusjon, og at flere av dem også har større og mer komplekse behov enn tidligere. Dette har bidratt til å øke presset på tjenesten. Disse medlemmer viser til at det har vært store utfordringer knyttet til brudd på bistandsplikten i 2023 og 2024. Disse medlemmer mener derfor at det er gledelig at man har lyktes med å redusere brudd på bistandsplikten med om lag to tredeler i 2025, og at det har vært få brudd så langt i 2026. Disse medlemmer understreker at det er viktig at arbeidet med tilstrekkelig kapasitet fortsetter, slik at alle barn som trenger institusjonsplass, får en forsvarlig plass når de trenger det.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderparti-regjeringen har styrket finansieringen av institusjonsbarnevernet. Dette har blant annet bidratt til at grunnkapasiteten har økt med 14 prosent fra 2021 til 2025. Disse medlemmer deler langt på vei forslagsstillers bekymringer for situasjonen i barnevernet, men mener at man også ser positiv utvikling på flere områder. Bruddene på bistandsplikten har gått ned, og grunnkapasiteten har gått opp. Disse medlemmer mener at en videre oppfølging av Kvalitetsløftet, samt oppfølgingen av Steine II-utvalgets rapport, gir grunn til optimisme for den videre utviklingen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at representantforslaget

om å avvikle anbudssystemet i institusjonsbarnevernet i all hovedsak bygger på forslag og argumentasjon som tidligere har vært behandlet av Stortinget, jf. Innst. 179 S (2020–2021). Disse medlemmer viser særlig til flertallsmerknadene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, hvor det ble understreket at private aktører utgjør en viktig del av barnevernstilbudet, og at kvaliteten på tjenestene er viktigere enn om tilbudet er offentlig eller privat drevet.

Disse medlemmer mener fortsatt at det ikke er hensiktsmessig å avvikle private aktører i institusjonsbarnevernet, og viser til tidligere merknader om at dette kan skape utfordringer knyttet til kapasitet, kompetanse og mangfold i tilbudet.

Disse medlemmer viser for øvrig til de merknader som disse partier er en del av i Innst. 179 S (2020–2021).

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Miljøpartiet De Grønne, mener at det viktigste i barnevernet er barnets behov og at kvalitet i barnevernsomsorgen er høy, ikke hvem som eier sengen barnet sover i. Institusjonsbarnevernet står i en kapasitetskrise. Statens bistandsplikt brytes i dag systematisk, og barn som trenger akutt omsorg, blir stående uten det tilbudet de har krav på.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil understreke at dagens situasjon i stor grad er et resultat av Støre-regjeringens ideologiske kamp mot private, kommersielle aktører. Forsøkene på å fase ut kommersielle leverandører har så langt kostet samfunnet om lag 500 mill. kroner, og kapasitetsutfordringen har økt dramatisk. Resultatet er en kostbar og uforutsigbar styring der staten først sier opp avtaler, for så å kjøpe de samme plassene tilbake, til langt høyere priser. Disse medlemmer viser til at kapasitetskrisen i barnevernet har ført til at barn blir boende for lenge i midlertidige akuttløsninger, flyttes unødige mye, eller rett og slett ikke får den spesialiserte hjelpen de trenger når de trenger den. Disse medlemmer viser til at en rekke utvalg og rapporter, blant annet Riksrevisjonens rapport (Dokument 3:10 (2024–2025)), har kritisert regjeringen Støres barnevernpolitikk og krevd endringer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Miljøpartiet De Grønne, mener barn i barnevernet har ulike og sammensatte behov, og derfor må tilbudet tilpasses barnet, ikke systemet. For flertallet er kvaliteten på hjelpen det avgjørende, uavhengig av om tilbudet leveres av offentlige, private ideelle eller private kommersielle aktører. Et mangfold av institusjonsplasser gir større kapasitet, flere valgmuligheter og bedre treffsik-

kerhet for barn som trenger hjelp. Flertallet vil ta i bruk hele samfunnets samlede kapasitet for å løse de store velferdsoppgavene, i dette tilfellet innen institusjonsbarnevernet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener anbud er et viktig verktøy for å sikre kvalitet, mangfold og god bruk av fellesskapets ressurser, fordi det stiller tydelige krav til kvalitet og bidrar til innovasjon og videreutvikling av tilbudene. Å avskaffe anbud av ideologiske hensyn kan svekke både kapasiteten og mangfoldet i tilbudet, og vil gå ut over barna som trenger hjelp.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til forslaget om å avvike anbudssystemet i institusjonsbarnevernet. Dette medlem viser til at barnevernets samfunnsoppdrag er å hjelpe utsatte barn og familier, noe som er en av fellesskapets aller viktigste oppgaver. Dette medlem er enig med forslagsstillerne i at fellesskapet og samfunnet ikke skal overlate omsorgen for de mest sårbare barna og ungdommene til profittsøkende selskaper, og viser til at Sosialistisk Venstreparti lenge har kjempet for å avkommersialisere barnevernet, og at tilbudet skal drives av offentlige og ideelle aktører. I likhet med forslagsstillerne mener dette medlem at de midlene som går til barnevernet, skal komme barna og ungdommene til gode. Med kommersielle aktører risikerer man at store summer forsvinner ut av velferden i form av profitt, heller enn at hver krone blir brukt til å sikre gode tjenester til det beste for barna. Dette medlem støtter derfor forslaget, og mener det er behov for at det legges frem en forpliktende plan for hvordan man gradvis kan fase ut kommersielle aktører og avvike anbudssystemet.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en forpliktende plan for avvikling av anbudssystemet i institusjonsbarnevernet, som sikrer en planmessig utfasing av kommersielle aktører. Planen skal sikre at eierskap og drift i barnevernet er offentlig eller i langsiktige samarbeid med ideelle aktører.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at institusjonsbarnevernet står i en krevende situasjon, med utfordringer knyttet til kapasitet, stabilitet og kvalitet i tilbudet til barn og unge med omfattende behov.

Dette medlem vil understreke at det avgjørende i barnevernet er at barn og unge får et trygt, stabilt og faglig forsvarlig tilbud tilpasset den enkeltes behov. Samtidig er det avgjørende at systemet gir forutsigbarhet, kontinuitet og gode rammer for både barn, ansatte og institusjoner.

Dette medlem mener dagens organisering reiser viktige spørsmål knyttet til langsiktighet, styring og utvikling av tilbudet. Dette medlem er særlig oppatt av at kortsiktighet i kontrakter og usikkerhet knyttet til videre drift kan gå ut over stabiliteten for barna og kontinuiteten i fagmiljøene.

Dette medlem mener det er behov for å styrke de offentlige og ideelle delene av institusjonsbarnevernet, og at det bør tilrettelegges for mer langsiktige samarbeidsformer som gir bedre forutsigbarhet og kvalitet i tilbudene.

Samtidig vil dette medlem understreke at eventuelle endringer i organisering må gjennomføres på en måte som ikke svekker kapasiteten i en allerede presset tjeneste. For barn som trenger institusjonsplass, er det avgjørende at tilbudet er tilgjengelig når behovet oppstår.

Dette medlem mener derfor at det er behov for en gjennomgang av hvordan dagens system best kan videreutvikles, med særlig vekt på:

- kvalitet i tilbudet,
- stabilitet og forutsigbarhet for barna,
- styrking av fagmiljøer,
- en hensiktsmessig sammensetning av aktører.

Dette medlem legger til grunn at hensynet til barnets beste alltid må være førende, og at valg av organiseringsform må vurderes opp mot hvordan dette best kan ivaretas i praksis.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til representantforslaget om å avvike anbudssystemet i institusjonsbarnevernet. Dette medlem deler bekymringen for økende kommersialisering og manglende forutsigbarhet i dagens system, men mener at en full avvikling av anbud ikke er en hensiktsmessig løsning. Barnets beste krever stabilitet, kvalitet og langsiktighet, men også et system som sikrer nødvendig kapasitet og fleksibilitet.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ønsker en sterkere rolle for ideelle aktører, men mener at representantforslaget ikke ivaretar helheten i institusjonsbarnevernet og ikke gir en realistisk modell for omstilling.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge fram en forpliktende plan for avvikling av anbudssystemet i institusjonsbarnevernet, som sikrer en planmessig utfasing av kommersielle aktører. Planen skal sikre at eierskap og drift i barnevernet er offentlig eller i langsiktige samarbeid med ideelle aktører.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Høyre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:202 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Remi Sølvsberg og Hege Bae Nyholt om å avvikle anbudssystemet i institusjonsbarnevernet – vedtas ikke.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 21. mai 2026

Bente Estil

leder

Silje Hjemdal

ordfører

DET KONGELIGE BARNE-
OG FAMILIEDEPARTEMENT

Statsråden

Stortinget
Familie- og kulturkomiteen
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

26/1095-

20. april 2026

Uttalelse til Dokument 8:202 S (2025-2026) Representantforslag om å avvikle anbudssystemet for institusjonsbarnevernet

Jeg viser til brev fra familie- og kulturkomiteen av 26. mars 2026, der komiteen ber departementet uttale seg om representantforslag om å avvikle anbudssystemet for institusjonsbarnevernet. Forslaget fra stortingsrepresentantene Remi Sølvberg og Hege Bae Nyholt er:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en forpliktende plan for avvikling av anbudssystemet i institusjonsbarnevernet, som sikrer en planmessig utfasing av kommersielle aktører. Planen skal sikre at eierskap og drift i barnevernet er offentlig eller i langsiktige samarbeid med ideelle aktører».

Regjeringens overordnede mål på institusjonsområdet er at alle barn som ikke kan bo hjemme og trenger et opphold på institusjon, får et tilpasset og godt tilbud når de trenger det. Det krever at vi har tilstrekkelig kapasitet til å ivareta bistandsplikten overfor kommunene, samtidig som kostnadskontrollen er god. Flere barn med behov for institusjonsplass, og med større behov enn tidligere, medførte at kapasiteten i institusjonsbarnevernet var særskilt presset i 2023 og 2024. Dette gjorde det spesielt utfordrende for Bufetat å oppfylle bistandsplikten i denne perioden, og mange kommuner fikk ikke alltid det tilbudet de etterspurte og som barna trengte. Selv om situasjonen fremdeles er utfordrende, og det fortsatt er behov for et mer fleksibelt institusjonstilbud med høyere kapasitet, var det en klar bedring i situasjonen i 2025 og så langt i 2026.

Flere plasser og bedre utnyttelse av eksisterende kapasitet har vært tilnærmingen for å håndtere utfordringene med ivaretagelse av bistandsplikten. Det er nødvendig å fortsette arbeidet med dette fremover. Arbeiderparti-regjeringens mål er å styrke det offentlige og

ideelle tilbudet i barnevernet og å redusere bruken av anbud. Det vil likevel være behov for private, kommersielle aktører i det statlige barnevernet fremover. Det er derfor viktig at det legges til rette for at aktørene kan bygge langsiktig kapasitet. Vi har vært tydelige på at regjeringens linje er et langsiktig samarbeid med seriøse aktører.

Det er imidlertid det offentlige som skal være i førerretet, og vi har derfor styrket de statlige institusjonene betydelig de siste årene. Høyere kapasitet i det statlige tilbudet gjør oss bedre i stand til å sikre at kjøp av tjenester gjøres innenfor faglige og økonomiske rammer, og i mindre grad ut fra avhengighet av de private leverandørene. Økt grunnkapasitet generelt reduserer også behovet for å gjøre kortsiktige enkeltkjøp.

Stabilitet og langsiktighet er viktig for den faglige og kvalitetsmessige utviklingen av tilbudet. I tillegg til å øke den statlige kapasiteten har regjeringen prioritert inngåelse av flere langsiktige rammeavtaler med betydelig innslag av kjøpsgarantier med de ideelle, og det skal legges til rette for at også de kommersielle kan bygge langsiktig kapasitet.

Våren 2025 la regjeringen fram Kvalitetsløftet med en ny retning for institusjonsbarnevernet. Institusjonstilbudet skal gradvis omstilles til mer fleksible institusjoner som bedre kan ivareta barn med ulike behov. Målet er at barna skal få bedre hjelp der de bor, og slippe å måtte flytte mellom institusjoner når behovene endrer seg. Et mer fleksibelt tilbud vil kunne redusere behovet for enkeltkjøp, som er et tilbud hovedsakelig levert av kommersielle leverandører.

Et styrket og mer fleksibelt statlig tilbud med høyere kapasitet, flere langsiktige avtaler med private leverandører og en reduksjon i omfanget av enkeltkjøp, vil samlet sett redusere både omfanget av anbudskonkurranser generelt og av andre kjøp innrettet med innslag av anbud. Dette er positivt.

Representanten omtaler Bufdirs «*Langsiktig plan for utvikling av kapasitet i institusjon (2026)*». Departementet har foreløpig ikke mottatt denne planen.

Med hilsen

Lene Vågslid

Brevet er elektronisk godkjent

